

Čís. 384.

Byl-li bezplatně přenechán byt do doby, až se uprázdní určitý byt jiný, jde o půjčku, nikoliv o výprosu.

(Rozh.ze dne 20. ledna 1920, Rv II 6/20.)

Anna Z., majitelka domu, nabídla manželům K-ovým — své sestře a švakrovi — by se prozatím nastěhovali do části jejího bytu ve II. poschodí, nežli se uprázdní byt obývaný Františkem C-em ve III. poschodí. Manželé K-ovi se pak do jejího bytu nastěhovali. Dle smíru s Annou Z-ovou uzavřeného měl se František C. vystěhovati dne 1. května 1919. K vystěhování jeho však nedošlo, naproti tomu domáhá se Anna Z-ová žalobou, by manželé K-ovi se vystěhovali z jejího bytu. Procesní soud první stolice žalobu pro tentokráte zamítl, podstatně z toho důvodu, že žalobkyně, pokud neplní převzatého závazku vůči žalovaným, že jim opatří byt, nemůže žádati, by se vystěhovali z jejího bytu, O d v o 1 a c í soud rozsudek potvrdil. Důvody: Pokud odvolatelka, dovolávajíc se odvolacího důvodu nesprávného posouzení věci po stránce právní, hájí stanovisko, že se jedná o pouhou výprosu, dlužno na to poukázali, že právní poměr mezi stranami má veškeré pojmové znaky půjčky dle § 971 obč. zák. Neboť, jak ze souhlasného udání obou stran plyne, obývají žalovaní z bytu žalobkyně dvě světnice a kuchyni; jak dále zjištěno, nebyla ujednána činže a žalobkyně zavázala se, že opatří žalovaným byt ve svém domě a že prozatím, než byt se uprázdní, mohou bydleti v jejím bytě. Není pochyby, že i věc nemovitá může býti předmětem půjčky, neboť zákon v tom směru nerozlišuje. Omezení disposičního práva žalující strany ohledně bytu, o který se jedná, s hlediska nařízení o zabírání bytů (nařízení ze dne 21. ledna 1919, čís. 38 sb. z. a n. § 7) tvrzeno nebylo. Také doba, na niž byt byl žalovaným k bezplatnému užívání ponechán; byla ve smlouvě stanovena a to, až žalobkyně opatří žalovaným byt ve svém domě. Že by doba užívání musela býti stanovena přímo, t. j. udáním kalendářního dne, není zapotřebí. Stačí nepřímé určení událostí, již v tomto případě bylo opatření bytu žalující stranou pro žalované. Dle zjištění prvního soudu dala žalobkyně skutečně-výpověď Františku C-ovi, jenž se smírem ze dne 12. února 1919 zavázal, že se z bytu do 1. května 1919 vystěhuje. Otázku však, proč žalobkyně na tom netrvala, by se C. vystěhoval a se tak byt pro žalované uprázdnil, řešiti zde netřeba. Dříve, než doba půjčky uplynula, nemají žalovaní povinnost, aby vypůjčený byt vrátili, ani když půjčitelka ho snad nevyhnutelně potřebuje (§ 976 obč. zák.). Než i pro případ, že by doba půjčky mezi odvolatelkou a žalovanými nebyla pevně umluvena, bylo by třeba přihlížeti k ustanovení § 973 obč. zák., že určití dobu půjčky není třeba ku platnosti smlouvy o půjčku v tom případě, když je naznačen účel, ke kterému věc půjčená se poskytuje, z něhož pak dobu užívání věci lze určití. V takovém případě je vypůjčitel povinen vrátiti věc tak, jak je to po skončeném užívání možno. Žalovaní, kteří snad pro bytovou nouzi nemohou najíti ani jiného bytu, byli by v prodlení teprve, kdyby se z nynějších místností nevystěbovali, ačkoli jim žalobkyně dle svého závazku byt opatřila. Nejde tu tedy o nezávaznou úmluvu mezi odvolatelkou a žalovanými ani o pouhou výprosu dle § 974 obč. zák., ježto jak doba, tak i účel užívání umluveny byly a nemůže proto odvolatelka vrácení bytu libovolně zpět žádati. N e j v y š š í soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vytýkajíc rozsudku nesprávné právní posouzení věci, uplatňuje dovolatelka, že v tomto případě žádná ze smluvních stran neměla úmyslu, dojednat! smlouvu ve smyslu § 971 obč. zák., jelikož prý již z výsledku průvodního řízení vyplývá, že, když žalobkyně přijala žalované do svého bytu a to na dobu neurčitou, jednala jen z ochoty k sestře a dle tohoto stavu věci nelze z nahodilého seskupení různých okolností usuzovati na smlouvu, již dojednati strany ani nezamýšlely. Vývodům těmto nelze přisvědčiti. Co se týče skutkových okolností, zjistil odvolací soud, že se žalobkyně zavázala vůči žalovaným, že jim opatří byt ve svém domě, a že prozatím, než byt, tehdy obydlený Františkem C-em, se uprázdní, mohou bydlet bezplatně v jejím bytě. Tímto zjištěním jest vázán i soud dovolací. Dle toho bylo ujednáno, že žalobkyně přenechá žalovaným část svého bytu dotyčně byt k bezplatnému užívání na čas přesně určitý, totiž do té doby, až C. byt v třetím poschodí vyklidí. Vzhledem k tomu nabyli žalovaní práva užívati části bytu na dobu určenou tímto způsobem. Že bylo žalovaným užívání bytu ponecháno snad původně z ochoty, nerozhoduje, neboť tím bylo by nanejvýše jen vysvětlitelno, čím byla žalobkyně pohnuta, by vzala na sebe zmíněný závazek. Není tu tedy, jak správně udaly nižší stolice, pouze výprosa ve smyslu § 974 obč. zák., jež by žalobkyni poskytovala právo, by mohla věci půjčené dle své vůle nazpět žádati. Nesprávným jest konečně i výtku dovolatelky, že poukaz odvolacího soudu na předpis § 973 obč. zák. (dle něhož se řídí doba navrácení věci) jest nesprávným, poněvadž prý žalovaní v řízení první stolice ani netvrdili, že nemají jiného bytu. Stačí připomenouti, že odvolací soud svůj názor o právní povaze sporného poměru neopíral o ten důvod, že žalovaní snad nemají jiného bytu, nýbrž touto větou pouze uvádí, že žalovaní budou povinni, vrátiti věc teprve po uplynutí určité doby, kterou sluší posouditi i dle účelu, ku kterému věci se má užívati. a že k tomu jen mimochodem podotknuto bylo, že žalovaní jiného bytu pro bytovou nouzi snad ani nemají.